

28 08 2024

VROČINSKI STRES PRI DROBNICI

Visoke temperature in visoka zračna vlaga negativno vplivata na počutje rejnih živali, s tem na njihovo zdravje in prirejo. Do vročinskega stresa pride, ko živali ne morejo več sproti odvajati odvečne toplote. Telesna temperatura naraste in živali poskušajo učinke neugodnega okolja blažiti s povečanim znojenjem in pospešenim dihanjem. Koze lažje prenašajo vročinski stres kot pa ovce. Na prenašanje vročine vpliva tudi barva in gostota kože, obdobje prireje, telesna kondicija živali, spol in starost živali. Vročinski stres ocenjujemo na podlagi temperaturno-vlažnostnega indeksa (TVI) in ne le na podlagi temperature zraka, ker ima relativna zračna vlaga tudi zelo velik vpliv na vročinski stres. V razpredelnici desno lahko vidimo iz razmerje med relativno zračno vlago in temperaturo okolja TVI in stopnjo tveganja za vročinski stres. Rumeno območje-zmerno, oranžno-visoko in rdeče-zelo visoko tveganje za vročinski stres.

Znaki vročinskega stresa:

- Povečana frekvenca dihanja
- Povišana telesna temperatura
- Slabše zauživanje krme
- Krajši čas prežvekovanja in počitka
- Apatičnost

Posledice vročinskega stresa:

- Slabši prirasti/ mlečnost
- Slabša plodnost
- Težave pri prebavi in presnovi zaradi slabšega zauživanja krme (zakisanje vampa)
- V skrajnem primeru tudi pogin

Temperature		% Relative Humidity																		
°F	°C	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90
72	22.0	64	65	65	65	66	66	67	67	67	68	68	69	69	69	70	70	71	71	71
73	23.0	65	65	66	66	66	67	67	68	68	68	69	69	70	70	71	71	72	72	72
74	23.5	65	66	66	67	67	67	68	68	69	69	70	70	70	71	71	72	72	73	73
75	24.0	66	66	67	67	68	68	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74
76	24.5	66	67	67	68	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75
77	25.0	67	67	68	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76
78	25.5	67	68	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77
79	26.0	67	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77
80	26.5	68	69	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	76	77	78
81	27.0	68	69	70	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79
82	28.0	69	69	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80
83	28.5	69	70	71	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81
84	29.0	70	70	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81	82
85	29.5	70	71	72	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81	82	83
86	30.0	71	71	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81	81	82	83
87	30.5	71	72	73	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81	81	82	83	84
88	31.0	72	72	73	74	74	75	75	76	76	77	78	79	80	81	81	82	83	84	85
89	31.5	72	73	74	74	75	75	76	77	77	78	79	80	80	81	82	83	84	85	86
90	32.0	72	73	74	74	75	76	76	77	78	79	80	81	81	82	83	84	85	86	87
91	33.0	73	74	75	75	76	77	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	86	87	88
92	33.5	73	74	75	76	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	85	86	87	88	89
93	34.0	74	75	76	77	77	78	79	80	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
94	34.5	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92
95	35.0	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
96	35.5	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93
97	36.0	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
98	36.5	76	77	78	80	80	82	83	83	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95
99	37.0	76	78	79	80	81	82	83	84	85	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
100	38.0	77	78	79	81	82	83	84	85	86	87	88	90	91	92	93	94	95	96	98
101	38.5	77	79	80	81	82	83	84	86	87	88	89	90	92	93	94	95	96	98	99
102	39.0	78	79	80	82	83	84	85	86	87	89	90	91	92	94	95	96	97	98	100
103	39.5	78	79	81	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	94	96	97	98	99	101
104	40.0	79	80	81	83	84	85	86	88	89	90	91	93	94	95	96	98	99	100	102
105	40.5	80	82	83	84	86	87	88	89	91	92	93	95	96	97	99	100	101	102	
106	41.0	80	81	82	84	85	87	88	89	90	91	93	94	95	97	98	99	101	102	103
107	41.5	80	81	83	84	85	87	88	89	91	92	94	95	96	98	99	100	102	103	104

Preprečevanje vročinskega stresa pri drobnici:

- Omogočimo živalim dostop do osenčenih površin.
- Živalim zagotovimo dovolj sveže in neoporečne vode.
- Prilagodimo prehrano (krmimo kvalitetno voluminozno krmo, po potrebi dodajamo močna krmila).
- Živali hranimo v hladnejših delih dneva.
- Zagotovimo zadostno količino mineralov in vitaminov (10-20% večja poraba).
- Vzdržujemo živali v primerni telesni kondiciji (predebele živali težje prenašajo vročinski stres).
- Odbira živali za nadaljnjo rejo, ki imajo lastnosti za boljše prenašanje vročinskega stresa.
- V hlevu omogočimo zadostno zračenje (hitrost zraka 2,5-3m/s).

Pripravili: člani strokovne skupine za rejo drobnice na KGZS